

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 11.

Wtorek, 3 (15) Stycznia.

1867 r.

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świętach uroczystych i Niedziach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 4.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Pocztowych w Królestwie i Cesarstwie Rocznie rs. 9 kop. 20. Półrocznie rs. 4 kop. 60. Kwartalnie rs. 2 kop. 30. Miesięcznie kop. 80.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższy ukaz z ustawą o zarządzie gubernialnym i powiatowym w gubernjach król. polsk. — Najwyższe zezwolenie. — Warsz. ober-policmajster. — Zakaz sprowadzania wieprzowiny.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Przyjęcie u JW. Hrabiego Namiestnika. — Bal. — Otwarcie warszawskiego wydziału kas. — Kronika kościelna. — Kronika brukowa. — Prelekcja pr. Lewestama. — Tydzień handlowy. — Swoje i cudze. — Wyładki. — Najwyższe ukazy. — Times i Polska. — Jeszcze o mowie hr. Gołuchowskiego. — Falszowanie banknotów ruskich. — Ameryka. Fenieni. — Niezadowolnienie. — Anglja. Obecna polityka. — Austrja. Kwestja konstytucyjna. — Patent styczniowy. — Rada państwa i cześci. — Konferencja stronnictwa Deaka. — Nowy dziennik. — Azja. Wyprawa francuzka. — Danja. Proces. — Francja. Konferencja europejska. — Kwestja meksykańska. — Hiszpanja. Spokojność w kraju. — Niemcy. Państwa południowe. — Portugalia. Otwarcie Kortezów. — Prusy. Ks. Lauenburgskie; okręgi wyborcze. — Turcja. Powstanie kandjockie. — Korespondencje ze Lwowa i Paryża. — Społeczne życie w Warszawie. — Przystosowanie broni przez rewolucjonistów podczas ostatniego powstania (III).

PRZEWODNIK WARSZAWSKI. — Wykłady publiczne. — Zakłady fabryczne w Grochowie, K. Osterloff. — Fabryka araku i wódek słodkich w Kręgli i zakłady fabryczne w Rogorzewie, K. Osterloff, i t. d.

DZIAŁ URZĘDOWY

**Warszawa,
dnia 2 (14) Stycznia.**

Najwyższy Ukaz do rządzącego senatu z d. 19 (31) grudnia 1866 r., wraz z Najwyższą zatwierdzoną pod tą datą ustawą o zarządzie gubernialnym i powiatowym w gubernjach królestwa polskiego i rozpisem podziału gubernij na powiaty, — zamieszczony jest w tekście ruskim, z polskim przekładem, w osobnym do dzisiejszego numeru dodatku.

Najjaśniejszy Pan, Najmiłościwiej dozwolił raczył przyjmując i nosić Dyrektorowi Poczt w Królestwie Polskim, Tajnemu Radcy *Massonowi*, order Orła Czerwonego klasy 1 ej, zaś Pomocnikowi Dyrektora Poczt, Zawiadującemu Pocztamttem Warszawskim, Bazylemu *Freigang*, takiż order klasy 2-ej i Naczelnikowi Kancelarji w Zarządzie Poczt, *Zukotyńskiemu*, takiż order klasy 3-ej, któremi przez Najjaśniejszego Króla Pruskiego ozdobieni zostali.

Warszawski Ober-Policmajster. — W instrukcji o utrzymywaniu i prowadzeniu w Warszawie ksiąg ludności obecnie obowiązującej, między innymi wskazany jest zarazem porządek wydawania biletów na wolne przemieszczanie niestałym mieszkańcom, z oznaczeniem oraz szczegółowem osób uwolnionych od opłaty za też bilety, które natomiast dla przekonania władzy policyjnej, iż od też opłaty za bilety na wolny pobyt są wolne, obowiązane zaopatrzyć się w stosowne świadectwa legitymacyjne, wyjaśniające ich zatrudnienie lub stan na blankietach drukowanych przepisanej formy. Ponieważ w myśl rzeczonyj instrukcji świadectwa powyższe przez urzędników, ich rodziny, kształcąca się młodzież w zakładach naukowych, oraz terminatorów, co rok odnawiane być winny, a to z uwagi, iż od czasu wydania takowych w położeniu tych osób mogły zmiany nastąpić, a tem samem pozbawić ich prawa do przemieszczania bez opłaty za bilety; przeto podając do wiadomości powszechnej, iż roczny termin powyższych świadectw kończy się z początkiem każdego roku bez względu na czas w jakim wydane zostały. Wzywa: 1) Zwierzchność wszystkich władz tak

cywilnych jako i wojskowych, znajdujących się w Warszawie, ażeby, każdego bez wyjątku ze swoich podwładnych figurujących w księgach niestałej tutejszej ludności, oraz ich żony i dzieci, a władze naukowe i przelazeni pensji rządowych i prywatnych, wszystką kształcąca się młodzież w nowe świadectwa legitymacyjne na rok 1867 zaopatrzyli. 2) Na starszych zgromadzeń kupców i wszelkich rzemiosł wkładam obowiązek, iżby także ucząc się w ich zakładach nietutejszą młodzież do zgromadzenia zapisaną, również w świadectwa podobne na rok 1867 zaopatrzyli. 3) Przełożonym zaś różnych fabryk i zakładów do żadnego ze zgromadzeń nienależących, polecam ażeby dla utrzymywanej u siebie w nauce nietutejszej młodzieży, wypisawszy na blankietach formy przepisanej wyżej wzmiankowane świadectwa przedstawiali do podpisu właściwemu komisarzowi cyrkulowemu. 4) Blankiety na wyż rzeczonych świadectwa legitymacyjne znajdują się w wydziale Informacyjno-Adresowym podwładnego mi zarządu, o wysłanie których wypada odnosić się piśmiennie do tegoż wydziału, z dołączeniem jednocześnie opłaty po jednej kopiejce za każdy blankiet, jako zwrot na pokrycie kosztu na też blankiety wyłożonego. 5) Termin prekluzyjny do zaopatrzenia kwalifikujących się w świadectwa legitymacyjne, przeznaczam do dnia 18 (30) stycznia 1867 roku, a jeżeli kto po tym terminie świadectwa powyższego posiadać nie będzie, to w myśl na początku wzmiankowanej instrukcji i na zasadzie ogólnych prawideł, do opłaty za bilet na wolny pobyt pociągnięty zostanie.

Zakaz sprowadzania wieprzowiny. W Komitecie ministrów rozpatrywany był wniosek ministra spraw wewnętrznych z dnia 8 listopada, względem zakazania przywozu z zagranicy do Rosji i Królestwa Polskiego mięsa wieprzowego i wszelkich przyrządzeń z niego. Po rozpatrzeniu tego wniosku, dzielając przytoczone w nim uwagi co do zakazania nadal przywozu z zagranicy sadła i mięsa wieprzowego i przyrządzeń z tegoż, z powodu wykrytej za granicą a w szczególności w Niemczech choroby trychinowej, komitet ministrów, zgodnie z opinią ministra spraw wewnętrznych postanowił: zakazać sprowadzanie pomienionych produktów do komor portowych i lądowych Cesarstwa i Królestwa Polskiego, z zastrzeżeniem, aby przywiezione a niewyeksportowane dotąd z komór produktu tego rodzaju, przed rozprzedażą takowych, poddane były ścisłej rewizji lekarskiej. Najjaśniejszy Pan, powyższą decyzję komitetu, w dniu 25 listopada najwyższą zatwierdził raczył. (*Siew. Poczt.*)

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

**Warszawa,
dnia 2 (14) Stycznia.**

Uwaga świata politycznego zwrócona jest obecnie na Austrję, gdzie ma się odbyć nowa próba zjednoczenia różnolitych żywiołów w jedno państwo konstytucyjne. Oprócz centralistów, oświadczają się teraz przeciw patentowi z 2-go stycznia, zwołującemu nadzwyczajną radę państwa i federaliści, tak iż dotąd niewiadomo, czy który z sejmów, z wyjątkiem jednego galicyjskiego, będzie skłonny do wybrania i wysłania delegatów do tej rady państwa. W skutku tego rodzaju się trzy palące dla gabinetu wiedeńskiego pytania: czy nadzwyczajna rada państwa przyjdzie do skutku? czy ukażą się na niej członkowie stronnictwa niemiecko-austrjackiego? i czy węgry zgodzą się na układanie się z zgromadzeniem, w którymby zasiadali tylko sami polacy i czesi? Gabinet, w razie gdyby spotkał opór ze strony sejmów w wyborze delegacji do wspo-

mnionej rady, zamierza rozpisać do niej bezpośrednie wybory i natenczas musiałaby przyjść do skutku z udziałem stronnictwa niemiecko-austrjackiego, choćby w mniejszości. Co do postępowania z Węgrami, gabinet zamierza wypracowanie komitetu 67-miu przedłożyć nadzwyczajnej radzie państwa, a po zatwierdzeniu go przez nią, przedstawić je sejmowi węgierskiemu do zatwierdzenia, ale już za pośrednictwem nowo-mianowanego osobnego gabinetu węgierskiego. Dopiero potem byłaby mowa o wysłaniu z sejmu węgierskiego delegacji do nadzwyczajnej rady państwa, dla ostatecznego określenia spraw wspólnych.

Wiener Abendpost potwierdziła wiadomość o wysłaniu przez Portę okólnika z 26-go grudnia do mocarstw opiekuńczych, żądającego aby te ostatnie zrobiły uwagi rządowi greckiemu z powodu jego wyzywającej postawy, i skarżącemu się, że Grecja popiera powstanie na w. Kandji i w Tesalji, i sama zbroi się do wojny na wiosnę. Gdyby uwagi mocarstw w Atenach pozostały bezskutecznymi, to Porta musiałaby pomyśleć o zabezpieczeniu swych zagrożonych interesów. W Konstantynopolu nie liczą widać na pomyślny skutek tego okólnika, gdyż wydane tam zostało postanowienie powiększenia armji o 150,000 redyfów, i, jak donosi dzisiejszy nasz telegram z Konstantynopola, postanowiono odwołać posła tureckiego z Aten. Powstanie na w. Kandji, jak się okazuje z tegoż telegramu, dalekie jest do końca, gdyż sfakioci na nowo powstałi, a wiadomości tej tem bardziej można dać wiarę, że pochodzi z tureckiego źródła.

Według *Cor. Havas*, jest nadzieja na choć częściowe porozumienie się w kwestji politycznej pomiędzy stolicą apostolską a Włochami. W Watykanie obawiają się, aby komitet narodowy w Rzymie wkrótce nie wywołał rozruchów, i dla tego, podczas obecności w wiekiem mieście ministra włoskiego p. Berti, gabinet papieżki okazywał gotowość wszczęcia układów z rządem włoskim w celu uprzedzenia rozruchów. — Według wiadomości z Florencji, oszczędności w wydziale wojny mają wynosić 50 milionów fr. i mają być osiągnięte głównie przez zniesienie po jednym batalionie w 80 u pułkach liniowych i po jednej kompanji w 45 u bataljonach bersaglierów.

Ruch fenienów w Ameryce znacznie osłabł, a z powodu braku funduszków nie mogą już myśleć o wyprawie do Irlandji.

Radykalne stronnictwo w Stanach Zjednoczonych, nie myśli zatrzymać się na obranej drodze, i zamierza przeprowadzić poprawkę do konstytucji, świeżo znów odrzuconą przez dwa byłe stany południowe, skoro takowa zostanie przyjęta przez trzy czwarte stanów, obecnie na kongresie reprezentowanych.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczone poniżej korespondencje ze Lwowa i Paryża, oraz trzeci artykuł o uzbrojeniach podczas powstania.

Telegramy.

Konstantynopol, 13-go stycznia. Od wczoraj jest tu przesilenie ministerjalne. Postanowiono odwołać posła tureckiego z Aten.—*Levant Herald* donosi, że dwa greckie statki powiozły na wyspę Kandję 900 ochotników; sfakjoci, którzy się już poddali, powstali na nowo.

Wiadomości telegraficzne.

* **Florencja, 10-go stycznia.** *Nazione* ogłasza artykuł, prostujący wiadomości szerzone co do zamierzonej operacji finansowej z jednym z domów bankierskich w Belgii w przedmiocie dóbr kościelnych. Minister skarbu Scialoja, powiada pismo pomienione, pracuje rzezycywiście nad ogólnym projektem finansowym, do którego włączona także będzie wielka operacja co do dóbr kościelnych. Projekt ten złożony zostanie w parlamencie. Minister skarbu złoży w poniedziałek swój raport w tym względzie. (*Wolffs T. B.*)

* **Bukareszt, 11-go stycznia.** Dzienniki *Orditea* (organ bojarów) i *Romanul* (organ stronnictwa radykalnego) wynurzają ministerstwu wdzięczność za to, że cofnęło swą dymisję. (*Corr. Bür.*)

* **Paryż, 11-go stycznia.** Lord John Russel przybył tu z Florencji. P. Gladstone ma tu również przybyć z Włoch w niedzielę.—Przyjęcie dyplomatyczne u margr. de Moustier zostało na dziś odwołane.—Przedsięwzięte być mają szczególne środki sanitarne dla zapobieżenia wniesieniu cholery podczas wystawy powszechnej. (*Tamże.*)

* **Wiedeń, 12-go stycznia.** Z Konstantynopola donoszą pod datą wczorajszą, że w obec pewnych ewentualności, Porta zamierza powołać tymczasem 150,000 rezydentów. Muszir-Abdülkerim-pasza, dowódca wojsk stojących w Tessalji, przybył do Konstantynopola i miewa częste konferencje w ministerstwie wojny. (*Wolffs T. B.*)

* **Londyn, 12-go stycznia.** Izby prawodawcze w Wirginji i Kentucky odrzuciły zmiany zaprowadzone w konstytucji. (*Tamże.*)

* **Peszt, 11-go stycznia.** Deak zgodził się na zmiany stylistyczne, zaproponowane przez lewy kraniec. Ten ostatni postanowił na konferencji wieczornej, nie wszczynać żadnych dyskusji; pojedynczym atoli członkom dozwala się brać udział w rozprawach. Lewy kraniec życzy sobie, ażeby przy składaniu mandatów przez tych deputowanych, którzy przyjęli posady rządowe, zasięgane było zdanie izby. (*Corr. Bür.*)

* **Peszt, 11-go stycznia.** Nadszedł od tawernika z Wiednia do burmistrza peszteńskiego i do wszystkich władz reskrypt, z mocy którego pieniądze wykupne za uwolnienie od obowiązku służenia w wojsku, mają być aż do dalszego rozporządzenia przyjmowane. (*Tamże.*)

* **Peszt, 12-go stycznia.** Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych, Ludwik Kaloczy, prefekt funduszów edukacyjnych, i Bela Perczel, asystent tabuli królewskiej, złożyli swe mandata na deputowanych.—Deak postawił wniosek co do niezgodności mandata na deputowanego z zajmowaniem posady rządowej. Wniosek ten został przyjęty. Następnie Deak zapowiada swój projekt adresu i składa takowy w izbie. Referent Toth odczytuje projekt adresu. (Posiedzenie trwa jeszcze). (*Tamże.*)

* **Paryż, 11-go stycznia.** Umowa pomiędzy Rzymem i Włochami w przedmiocie kwestii religijnych zawartą została w formie noty ustnej.—*Mém. dipl.* wyprowadza z korespondencji prywatnej ten wniosek, że kongres narodowy meksykański utrzyma cesarstwo. (*Tamże.*)

* **Berlin, 11-go stycznia.** Komisja do spraw handlowych i finansowych w izbie deputowanych postanowiła w kwestji zniesienia monopolu od soli zamianować podkomisję do wypracowania projektu prawa. Komisja sprawiedliwości zdecydowała co do wniosku o przekazywaniu procesów prasowych i innych sądom przysięgłym, że wniosek ten wymaga zmiany konstytucji, której projekt jest obecnie nie na czasie. *Nordd. A. Z.* pisze: Prusy prowadzą gołiwie układy z księciem Thurn-Taxis o odstąpienie przez niego monopolu poczt, ażeby, jeżeli się da, na obecnych jeszcze posiedzeniach sejmku przedstawić mogły zawartą z nim umowę. (*Wolffs T. B.*)

* **Berlin, 12-go stycznia.** *Nordd. A. Z.* pisze: Po nastąpieniu już drugim głosowaniu izby deputowanych nad zmianą 69 artykułu konstytucji, odbędzie się dziś wieczorem nowe posiedzenie w tym przed-

miocie właściwej komisji izby panów. *Nordd. A. Z.* upatruje w tem oznakę, że te rozstrzygnięcia się uwzględniająco do doprowadzenia prawa do skutku. (*Tamże.*)

* **Nowy-Jork, 29-go grudnia.** Zapewniają, że radykalni postanowili popierać poprawkę do konstytucji, jeśli przyjął ją trzy czwarte części stanów reprezentowanych już w kongresie.—Obiega pogłoska, że pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Anglią nastąpiło porozumienie co do reklamacji o statek *Alabama*.—P. Campbell otrzymał rozkaz oczekiwania w Nowym Orleanie na nowe instrukcje.—Wiadomości z Meksyku donoszą, że cesarz Maksymilian przyjmowany był w Meksyku z wielkim zapalem.—Zapewniają, że marszałek Bazaine otrzymał rozkaz od cesarza Napoleona nieodstępowania cesarza Maksymiljana tak długo, dopóki wojska francuskie zostaną jeszcze w Meksyku. (*Corr. Hav. Bul.*)

* **Dnia 1 (13) stycznia 1867 r.,** jako w dzień nowego roku i urodzin Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Księcia Aleksego Aleksandrowicza i Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Księżnej Heleny Pawłówny, JW. Jenerał-Feldmarszałek, Hrabia Namiestnik Królestwa, raczył przyjmować w Zamku o godzinie 10^{1/2} z rana, Jenerałów, Sztabów i Ober-Oficerów, Duchowieństwo wszelkich wyznań, Urzędników wszystkich klas, Obywateli ziemskich i miejskich, oraz Konsulów zagranicznych. Następnie JW. Jenerał-Feldmarszałek udał się na uroczyste nabożeństwo do katedry prawosławnej św. Trójcy.

* **Wczoraj wieczorem,** plac przedzamkowy przedstawiał świetny widok: ogromna liczba powozów otoczyła go długim półkolem. Wyborowe towarzystwo, ruskie i polskie zarówno, wliczbie 900 osób, zaproszone przez J.W. Namiestnika Jenerał-Feldmarszałka hrabięgo Berga i dostojną Hrabinę, zgromadziło się w świetnych salonach zamkowych już o godzinie 10 z wieczora. Przepyszne toalety dam błyszczące dżamantami, żywe bukiety kwiatów w rękach tancerek a obok tego bogate mundury wojskowych i cywilnych; nadewszystko zaś znana już od dawna, pełna serdecznej uprzejmości gościnność dostojnych Gospodarstwa, uczyniły ten bal noworoczny jednym z najświetniejszych. Około godziny drugiej po północy podano wystawną wieczerzę, po której znowu rozpoczęły się tańce przy odgłosie wybornej orkiestry Lewandowskiego ukrytej po za egzotycznymi krzewy.

* **Jutro, 3 (15) b. m.** nastąpi otwarcie warszawskiego wydziału kas i podwładnych mu kas, w lokalu głównej kasy warszawskiej, przyczem odprawione będzie nabożeństwo o godzinie 11^{1/2} z rana.

* **(Kronika kościelna).** Wczoraj w kościele katedralnym i metropolitalnym św. Jana, podczas wotywy odprawionej w kaplicy literackiej, amatorowie odśpiewali mszę Müllera; następnie w tymże kościele celebrował ks. kanonik Sotkiewicz, kazanie miał ks. Biernecki; artyści i chóry instytutu muzycznego wykonali mszę Brosiga. ♠

* **(Kronika brukowa).** Oddalonymu od spraw i życia miejskiego, trudno byłoby wyobrazić sobie, jaki ogromny ruch panował wczoraj na warszawskim bruku! Pierwszy dzień nowego roku ruskiego poruszył od rana całą wyborową warstwę mieszkańców tutejszych; powozy i sanie ledwie wyminąć się mogły na ulicach, rozwoząc potężny zastęp winszujących w najrozmaitszych kierunkach. Od południa do wieczornej godziny, gwar ten uciszył się nieco, lecz zaraz po skończeniu widowisk w obydwóch teatrach powstał na nowo z większą jeszcze siłą.—Znaczna część towarzystwa, pragnąca jakkolwiek wesoło obchodzić dzień uroczysty, otwierając de facto uludne karnawału bramy, rozpieczęła się po mieście, szukając zabaw po domach prywatnych, gdzie w wielu miejscach tańczono przez noc całą; druga zaś oddała się na wolę zapustnego wiatru, który ją zaprowadził na pierwszą Redutę do Szwajcarskiej Doliny. Trzeba wyznać, że przedsiębiorczy dzierżawca Doliny potrafił dokazać wiele w czasie bardzo krótkim. Urządził on ogromną salę koncertową tak, iż zamienił ją w rozkoszny ogród zimowy. Otoczona do koła cienistymi altanami z jodeł i świerków, obłana rześnistym światłem, i brzmiejąca nieustannie dźwiękami wybornej orkiestry Szultza, sala ta nieustępowała w elegancji i smaku najpierwszym tego rodzaju zagranicznym zakładom. Parę

set osób przybyłych do Doliny na tę pierwszą Redutę bawiło się wybornie—szkoda tylko że wielu bardzo dądom przeszkodził przybyć tam zupełny brak gotowych domin, kostiumów, a zwłaszcza masek w Warszawie. Osobliwsze to i niepojęte zaniedbanie, ażeby w mieście liczącem 250,000 ludności, znanem z gorącego zamiłowania zabaw, nie znalazł się ani jeden przedsiębiorca, któryby pomyślał o przygotowaniu domin i masek! Jednakże przybyłe na Dolinową Redutę maski tańczyły ochocho kadryle, mazury i t. p. z udziałem niezamaskowanie wesołej młodzieży, a otaczające z dwóch stron salę balową, bufet i gabinet, dodawały energii zarówno tańczącym jak neutralnym widzom. Patrząc na tak piękne urządzenie sali i doskonale zaopatrzenie bufetu, można zawczasu wróżyć przyszłym Redutom w Dolinie powodzenie nie małe, jeżeli zwłaszcza pogoda i sanna potrwają przez ciąg karnawałowego sezonu. AL.

* **(Prelekja prof. Lewestama)** z kolei dziesiąta odbyła się w zeszłą sobotę wieczorem; przedmiotem jej był bieżący period piśmiennictwa polskiego.

* **(Tydzień handlowy).** **Warszawa, 12 stycznia.** **Zboże.** Korzystne raporta targów zagranicznych wywołały w ubiegłym tygodniu ożywienie w interesie zbożowym, a ceny przy ograniczonych dowozach podniosły się około 30 kop. na korcu, gatunki przednie do 250 fun. wagi płacone były o 37^{1/2} kop. wyżej. **Zyto, jęczmień i owies** utrzymały się w cenie; obroty miały miejsce tylko na potrzebę konsumcji miejscowej. Dowozy słabe. **Groch** tak cukrowy jak i polny, obniżył się o 30 kop. na korcu. Ceny **okowity** w ubiegłym tygodniu dalszemu uległy obniżeniu. Znaczne partje sprzedawano po rsr. 1 kop. 17 za garaniec; większa część towaru zwożonego nie znajdując nabywców, umieszczona po składach. **Cukier.** W bieżącym tygodniu sprzedaż była mierna, ceny znowu się obniżyły. Płacono: za Hermanów, Ostrów, Oryszew, Guzów i Sanniki w znaczniejszych partjach po rsr. 4 kop. 27^{1/2} do rsr. 4 kop. 30; Łyszkowice i Elżbietów po rsr. 4 kop. 20. Za też same gatunki w pojedynczych beczkach po rsr. 4 kop. 30 do rsr. 4 kop. 35 za kamień. Pośledniejsze gatunki po rsr. 4 kop. 20. Cukier w kawałach od rsr. 3 kop. 45 do rsr. 3 kop. 60 za kamień. Mączki białej sprzedano znaczną partję do cesarstwa po rsr. 3 kop. 22^{1/2} za kamień. Interes produktowy w miejscu pozostaje w ciągłym zastoju, wiele towaru znajduje się w miejscu, lecz brak kupujących; w interesie wywozowym również z powodu niskiego stanu waluty zagranicznej, obroty bardzo są ograniczone. **Łoju** zakupiono od 1-go b. m. około 400 beczek na potrzebę konsumcji miejscowej, za które płacono po rsr. 5 do kop. 40 do rsr. 5 kop. 47^{1/2} za pud. W **oleju konopnym** obroty były mierne, płacono po rsr. 3 kop. 75 za pud. **Oleju słonecznikowego** kupić można po rsr. 4. W **wonopiach** nie były żadne obroty; ceny żądane są od rsr. 3 kop. 30 do rsr. 3 kop. 99 wedle gatunku. (*Gaz. Handl.*)

* **(Swoje i cudze).** **Warsz. Dniem.** p. sze: „Śledząc za przedrukami z *Dniownika* w ruskich gazetach, niejednokrotnie już wspominaliśmy, że prostym obowiązkiem każdej redakcji, jest wskazanie źródła, skąd bierze jaką wiadomość. Lecz niektóre pisma, wcale nie chcą przyznać tej prawdy i odróżniać *swoje* od *cudzego*. W N. 29 pisma *Sowremiennyj Listok* przedrukowany jest z naszego *Dniownika* cały artykuł, pod napisem: „Skład biblij w Warszawie,” lecz redakcja nie uznała za właściwe wskazać źródła. W N. 66 Dziennika *Glasnyj Sud*, zamieszczone są, w kształcie korespondencji dwa artykułiki: „Żelazna droga konna” i „Widoki na urodzaje.” Obydwa wzięte są z naszego *Dniownika*, lecz w piśmie *Glasnyj Sud* zamieniły się na własne korespondencje. W N. 79 tegoż pisma spotkaliśmy w *różnych wiadomościach* artykuł pod napisem: „Szabasowanie,” zaczynający się tak: „Z powodu zaczepionej w dzienniku (w jakim?) przez inspektora tutejszych (gdzie?) mieszanych progimnazjów i t. d. Czy zrozumie co z tego czytelnik, któremu wpadnie w ręce N. 79 pisma *Glasnyj Sud*? Niewątpliwie, nie a nic. Rzecz w tem, że „Szabasowanie” wzięte jest z naszego dziennika, lecz ponieważ to nie zostało wskazane, przeto powstało zamieszanie. Tymczasem w N. 51 pisma *Glasnyj Sud*, przedrukowany był bez wskazania źródła, artykuł z naszego dziennika: „Niedbałość niektórych gazet,” w którym było im zarzucać, iż nie wymieniają wprost naszego *Dniownika* a używają wyrażenia: według „miejscowej gazety” lub „warszawskiej korespondencji.” Okazuje się, że *Glasnyj Sud*, nie rozważywszy o co chodzi, sam na siebie przedrukował naszą uwagę. Tak to czasem można się złapać. Przy całym poszanowaniu naszem dla pism stolicznych, uważaliśmy za potrzebne wskazać tę niewłaściwość.”

* **(Wypadki).** Wczoraj, Piotr Winkler terminator, rzeźniczy, pod N. 1556/7 przy ulicy Mokotowskiej zamieszkały, przez własną nieostrożność, uderzony został

w stajni przez wołu w głowę. — W dniu dzisiejszym o godzinie 4-iej z rana, wynikł pożar, w szynku w domu pod N. 2433 przy ulicy Nowolipie, należącym do staro-zakonnego Mordki Bizberga, w skutku czego spaliły się wszystkie zapasy spirytusu, wódek, likierów i piwa, oszacowane przez właściciela na rs. 2,600 i na takąż sumę zaasekurowane w dyrekcji ubezpieczeń; nadto zgromadzone zostały kilka pokoi parterowych i rzały lub uszkodzone zostały kilka pokoi parterowych i na piętrze w tymże domu; dalszemu szerszeniu się ognia, natychmiastowy i dzielny ratunek wszystkich części straży ogniowej zapobiegł. Właściciel domu straty poniesione od pożaru podaje na rs. 3,000, lokatorzy przy wyzniesieniu rzeczy, które uszkodzeniu lub zepsuciu od dymu uległy, ocenili swe szkody na rs. 1,370. Przyczyną pożaru nie może być jeszcze stanowczo określona, lecz o ile sądzić można, takowy powstał z lampy naftowej, pozostawionej z ogniem w szynku na bufecie.

* (Najwyższe Ukazy). *Siew. Pocz.* w Nrze 27-ym z dnia 31 grudnia (12 stycznia) 1866/7 r. zamieszcza dwa Najwyższe Ukazy do rządzącego senatu: jeden, z dnia 28 grudnia (9 stycznia) 1866/7 r. o rozciągnięciu na królestwo polskie obowiązujących w cesarstwie przepisów o władzach kontrolujących, ustanowieniu obok istniejącej w Warszawie izby kontrolującej, dwóch izb kontrolujących w Lublinie i Łomży, i zniesieniu od 1 (13) stycznia r. b. w królestwie polskim: najwyższej izby obrachunkowej, komisji umorzenia długu, kontroli opłaty stęplowej, również jak i wydziałów rewizyjnych komisji rządowej skarbu i zarządu pocztowego w królestwie; — drugi, z 22 grudnia 1866 r. o zmniejszeniu składu ministerstwa dóbr rządowych i podwładnych mu władz w guberniach.

* (*Times* i Polska). *Times* z 7-go stycznia, roztrząsając ukazy z 19 (31) grudnia, powiada pomiędzy innymi: „Nie pozwolimy sobie posunąć się do próżnego paradowania naszymi uczuciami w tym przedmiocie. Więcej już niż należało, wylano łez krokodylich nad upadkiem Polski. Znamy wszyscy ręce, które spełniły ten czyn, i oczy, które patrzyły na jego spełnienie. Przypominamy sobie także wszyscy, obietnice pomocy niejednokrotnie udzielane upadłemu narodowi, i okrutny zawód, jaki zawsze po nich następował. Mało znaczy, na kogo ma spaść największe potępienie, i czyje wesołe zabawy, czyje sny, będą zakłócone przez widmo Polski. Podziały zostały dokonane dawno przedtem, nim wyraz narodowość zabrzmiał pośród nas. Zła godzina przyszła na Polskę, która nie miała ani jednego przyjaciela w świecie, a chociaż rosjanie zostawili dla siebie najlepsze łupy, w Niemczech istniała i dziś jeszcze istnieje większa antypatja, większa nieprzychylność względem upadłego narodu, niż w Rosji. Zawojowanie całych Niemiec i zwycięstwa nad rosjanami, dawały Napoleonowi I możność, z której nie skorzystał, a której nie może teraz ponowić żaden zbieg okoliczności. Odtąd nic nie było bardziej niedorzecznego, nad okrzyki: „Jeszcze Polska nie zginęła”. Francja, jeżeli nie była przygotowana do ponowienia walki z 1813 r., powinna była mieć stanowcze przekonanie, że Polska była martwą; a jeżeli Polska nie mogła być oswobodzona, ani przez własne usiłowania, ani przez obcą pomoc, jakie mogło być prawdopodobieństwo, aby naród podbity, mógł utrzymać swą niezawisłość administracyjną? Teraz zaledwie byłoby potrzebnem badanie, na mocy jakich szczegółowych warunków, tak zwane królestwo polskie zostało przysądzone Cesarzowi Aleksandrowi I-mu, który za pomocą zawojowania, ustanowił swe prawa do posiadania tego królestwa. Niezawodnie, ci co układali traktaty z 1814—15 roku, wcale nie mieli na widoku wspólnego poręczenia pod warunkami, któreby im nakazywały ciągle mieszać się pomiędzy monarchę a jego poddanych. Dyplomaci mogą się troszczyć o interesa monarchów, lecz narody powinny same myśleć o swoich. Zakończenie, jakim bądź kosztem, było niejednokrotnie próbowane przez Cesarza Mikołaja I-go w 1832 i 1847 r. i znów przez jego następcę w 1863 r. Ciosy po ciosach były zadawane nominalnej niezawisłości Polski, i pomimo wszelkich protestacji i uwag, królestwo polskie ostatecznie zamienione zostało na prowincję ruską. W istocie, nie było dziwniejszego nad oczekiwanie, że Cesarz sam skaze się na poszanowanie traktatów, które inni monarchowie tak często i w sposób tak jawny deptali nogami. Cała dążność nowożytnego postępu zmierza do zniesienia mieszanych poddaństw. Lud podbity, jest na łasce nowego pana. Nic na przykład nie może trwać być ustalone jak oddzielność królestwa Norwegji od korony szwedzkiej; lecz gdyby król szwedzki zadekretował prawodawstwo i administracyjne zjednoczenie dwóch królestw, to i ad-

wem jest aby którekolwiek z mocarstw europejskich uznało za właściwe i słuszne wnieść się do tej sprawy. Po 1815 roku, polacy tak samo byli na łasce rosjan, jak korsykanie na łasce Francji w 1795 r. .... Francuzi wynarodowili Lotaryngję, Alzację, Korsykę, Niceę, jednym pociągiem pióra; polacy z rasami obcymi na dobrą i złą godzinę. .... Asymilacja polaków do położenia poddanych ruskich, była i jest dziś narzucana za pomocą takich środków, że bezużytecznym byłoby pytać się, czy w tem jest tak wielkie nieszczęście, jak powiadają przyjaciele Polski. Jeżeli wyjdziemy ze stanowiska, że wyswobodzenie narodowe własnymi siłami lub przy pomocy przyjaznej, stało się dla Polski bezwzględnie niepodobieństwem, możemy słusznie zapytać się, czy jest okrucieństwem dla Polski, pozbawianie jej środków narażania się na takie niepodobieństwo; powinniśmy zapytać się, czy pokój pomiędzy dwoma rasami nie może być utrwalony, za pomocą tak zupełnego rozciągnięcia władzy, które wyłączałoby zupełnie nawet podobieństwo walki bez nadziei. .... Nie wątpimy, że położenie polaków, może być polepszone pod niektórymi względami, za pomocą zamierzonego zlania. (Te rozstępne uwagi, które nie wdając się w młodzieńcze złydzenia, roztrząsają tylko rzeczywistość, daleko wybitniej świadczą o uczuciach szerszych i poważniejszych dla tych do kogo się stosują, niż „łyż krokodyl” przelewane obecnie przez *La France*, w artykule uroczystym napisanym i uroczystym wydrukowanym o losie polaków). .... Gdyby była najmniejsza możność wyboru, nie nie byłoby łatwiejszego nad doradzanie polakom, *pagardzenia rosjanami i ich darami*; lecz trudno z którejkolwiekbądź strony dopatrzeć najmniejszej iskierki nadziei dla skazanego narodu. Jakiego rodzaju głupią komedję nowy pierwszy minister austriacki uznaje za właściwe odgrywać teraz w Galicji, trudno nam zrozumieć, ale Austria za nadto ma na karku domowych niepokojów, aby jeszcze obarczała się sporami innego ludu. Gdyby nawet baron Beust był podtrzymywany w swych zamiarach przez Francję i Włochy, jak mylnie przypuszczano, zaledwie miałby równe siły w walce, w której miałby za przeciwnika nie tylko Rosję i Prusy, ale jeszcze całe Niemcy. Polacy mieli już doskonałą sposobność ocenienia w Galicji i pozańskim, w jaki sposób Niemcy pojmują teorię narodowości. Gdyby im pozostała jaka wątpliwość w tym względzie, powinni by tylko popatrzeć na postępowanie względem duńskich okręgów Szlezewgu. Bismarck okazuje się asymilatorem, również mało obawiającym się narażać, jak sam cesarz”.

* (Jeszcze o mowie Gołuchowskiego). Hr. Gołuchowski w mowie swej przy zamknięciu ostatniego sejmiku lwowskiego, pomiędzy innymi powiedział: „Austria pod berłem naszego ukochanego monarchy” będzie stanowiła silny mur przeciwko ukrytym dotąd dążeniom, zagrażającym niebezpieczeństwem całości Austrii, a celem których jest jej rozpodzielenie się.” *Pest. Ll.* sądzi, że hr. Gołuchowski, pod temi wyrazami rozumiał *tajemne zamiary Rosji*. „Jednakże” powiadają na to *Pest. Bud. Vedom.*, „tak samo dobrze mógł rozumieć i *tajemne zamiary* tych polaków, którzy chcieliby odbudować dawną Polskę, z naruszeniem całości Austrii.”

* (Fałszowanie banknotów ruskich). *Londyn, 5-go stycznia.* W sprawie rozgłoszonego fałszowania banknotów ruskich, która rozpoczęła się rok temu przed jednym z tutejszych sądów policyjnych, porobione zostały nowe wykrycia. W dniu wczorajszym stanęło przed sędzią policyjnym, w cyrkułku Tamizy dwóch cudzoziemców, mianowicie Kröger i Tapplas, oskarżonych o posiadanie 107 fałszywych 5-cio-rublowych papierków, z karogodnym zamiarem oszukania rządu ruskiego. Przy aresztowaniu tych indywiduali w Whitechapel, wspomniane banknoty, które bardzo zrecznie podrobione były, znalezione zostały wraz z jednym dobrym 5-cio-rublowym papierkiem, w mieszkaniu tych złoczyńców. Wielka liczba podobnych fałszowanych ruskich banknotów, widocznie z tejże samej fabryki, jest od dawnego czasu w obrotu w Rosji, a rząd ruski oddawa już miał podjęcie, że główna fabryka tychże istnieje w Londynie. Oskarżeni zatrzymani zostali w więzieniu. (*Danz. Z.*)

Ameryka

* (Fenjeni). Ruch fenjeni w Ameryce traci z każdym dniem na doniosłość, pomimo hałasu z jakim odbywają oni swoje meetingi. Środki finansowe tego stronnictwa znacznie się zmniejszyły, i nie nie zapowiada ażeby przysposabiało ono nową wyprawę przeciw terytorjum kanadyjskiemu. (*La Fr.*)

* (Niezadowolnienie). Korespondencje z Nowego Jorku donoszą szczególnie o niezadowol-

nieniu sprawionem w tem mieście przez niepowiedzenie się misji pp. Campbell i Shermana. Powrót tych agentów uważany jest, według wyrażenia się *New York Herald*, za „upokarzający”, i jak się zdaje przyczynił się do powiększenia niepopularności polityki, której trzymał się gabinet washingtonski w sprawach Meksyku. Amerykanie za nadto poczuli, na jak małą wiarę zasługuje Juarez, i mówią tylko o kłopotach, jakiego nabawił ruch opinii publicznej byłego prezydenta w jego działaniach. (*La Patr.*)

Anglja

* (Obecna polityka). *Epoca* twierdzi, że większa część ministerstwa angielskiego, a między innymi minister spraw zagranicznych lord Stanley, postanowiła podtrzymać roszczenia greckie na wschodzie, różniąc się tym sposobem od polityki, której trzymały się gabinety whigów i tradycje 1854 roku. (*La Fr.*)

Austrja

* (Kwestja konstytucyjna). *Wiedeń, 10 stycznia.* Kwestjami palącymi chwili obecnej są: czy nadzwyczajna rada państwa przyjdzie do skutku, czy Niemcy austriacki wezmą w niej udział, i czy Węgrzy przystaną na układy ze zgromadzeniem, złożonym z samych tylko czeskich i polskich delegowanych. Całkiem inną kwestją jest stosunek, w jakim sejm węgierski pozostawać będzie do nadzwyczajnej rady państwa. Pod tym względem trudno jest powiedzieć coś stanowczego. (*Nordd. A. Z.*)

* (Patent styczniowy). Organa ministerjalne austriackie mają trudne zadanie bronięcia patentu styczniowego przeciw silnym napaściom ze strony tak centralistów jak i federalistów. Dotąd sami tylko polacy galicyjscy oświadczyli się z gotowością posłania swych reprezentantów na nadzwyczajną radę państwa. Wśród Niemców austriackich szerzona jest gorliwie agitacja za niebraniem udziału w tem przeciwnem prawu zgromadzeniu, czesi zaś w Czechach i Morawji wahają się nie wiedząc jeszcze co mają począć, tak iż bardzo być może, że ostatnie usiłowanie hr. Belcredi obróci się w niwecz dla braku udziału w niem ludów austriackich. (*Nordd. A. Z.*)

* (Rada państwa i czesi). — Panuje powszechne przekonanie, że jak z jednej strony Niemcy austriacki są niezadowoleni z patentu styczniowego, zwołującego nadzwyczajną radę państwa na podstawach innych niż te które są objęte konstytucją lutową, tak z drugiej strony czesi są mocno z tego patentu zadowoleni. Zdaje się atoli, że to zadowolenie Czechów nie jest tak zupełne jak sądzą; taki przynajmniej wniosek wyprowadzić należy z uwag zamieszczonych w *Narodnich Listach*, głównym organie Czechów, wychodzącym w Pradze. „Obecnie”, powiada ten dziennik, „kraje korony czeskiej pozostają w połączeniu z wyższą i dolną Austrią, z krajem Salzburga, Styrią i t. d., dla tego jedynie, że dynastia Habsburgów panuje nad całą tą aglomeracją; po wygaśnięciu tej dynastji, związek wspólny ustaje, a zatem ustaje związek pomiędzy Czechami a krajami wyższymi wzmiankowanymi. Lecz z nadzwyczajnej rady państwa mogłyby wynikać całkiem nowe stosunki, które by zniszczyły nawiązaną autonomię korony czeskiej. Przeto deputowani narodu czeskiego powinni zastanowić się dojrzałe nad tem, czy biorąc udział w rozprawach rady państwa, nie oddadzą nierozważnie losów królestwa i narodu czeskiego w ręce większości, która nie ma żadnego prawa do zaprowadzania zmian w konwencjach zawartych pomiędzy ludami a domem panującym, i której przeto nie służy także prawo zaprowadzania nowego trybu w stosunkach ludów Austrii pomiędzy sobą”. Zważywszy krytykę, którą czesi podnoszą przeciw patentowi z 2-go stycznia, w którym są oni daleko lepiej stosunkowo traktowani niż inne narodowości, można sobie wyobrazić, jakiego przyjęcia doznało w Austrii to nowe usiłowanie rozstrzygnięcia trudności konstytucyjnych cesarstwa. (*Nord.*)

* (Konferencja stronnictwa Deaka). *Pest, 10 stycznia.* Na odbytej dziś, bardzo licznej konferencji stronnictwa Deaka, odczytany został projekt adresu Deaka, obejmujący dwie prośby, mianowicie: prośbę o przywrócenie konstytucji, i na skutek porozumienia z prawym krańcem, prośbę o zaniechanie środków dotyczących uzupełnienia armji. Następnie odczytany został list Ghyczy'ego tej treści, ażeby postawiony został wniosek, iżby prezes izby deputowanych zarządził nowe wybory we wszystkich tych okręgach wyborczych, których reprezentanci przyjęli przez ten czas posady rządowe. Deak przeciwnie postawił wniosek, który został przyjęty i który brzmi tak, że w razie postawienia powyższego wniosku, takowy powinien być odrzucony, albowiem z brzmienia prawa nie wypływa, iżby mandat upadał po przyjęciu przez de-

jęta rezolucja tej treści, że deputowanym, którzy są zarazem urzędnikami, postawionem być powinno za punkt honoru, iżby złożyli swe mandaty. (Wien. Z.)

* (Nowy dziennik). W Użgodzie (Ungvar) rusini węgierscy będą wydawali dziennik „Świat”, którego redakcję obejmuje nauczyciel tamecznego gimnazjum, Cyryli Sabow. (Pest-Bud. Ved.)

Azja.

* (Wyprawa francuska). Depesze prywatne z Pointe-de-Galles przyniosły wiadomości z Japonji z d. 30 listopada. Donoszą one, że kontradmirał Roze, opuściwszy wyspę Boisé pod Kang-hoa przybył z swoim oddziałem do Nangasaki, z kąd miał wkrótce odpłynąć do Yokohama. Położenie Japonji było do tej pory bardzo zadawalniające. (La Patr.)

Dania.

* (Proces) Depesza z Kopenhagi z 10-go b. m. donosi, że w dniu tym zapadł wyrok w sprawie przeprawy na wyspę Alsen, wytoczonej dowódcem marynarki Rothe'emu i Muxoll'owi, na własne ich żądanie. Rothe został uniewinniony, a Muxoll skazany na miesiąc więzienia najłagodniejszego stopnia. Każdy z nich ma ponieść po połowie kosztów sądowych. Z mocy reskryptu królewskiego, Muxoll ma odsiadywać karę więzienia w cytadeli kopenhageńskiej. — Z powodu tej depeszy, Nordd. A. Z. powiada: W Kopenhadze odbyła się dziesiątego b. m. ostatnia scena wyprawy pruskiej na północ, tak zaszczytnej dla oręża Prus. Dwaj wyżsi oficerowie z marynarki duńskiej, którym zarzucano, że z winy ich, ułatwione zostało wojskom pruskim przejście na wyspę Alsen, pociągnięci zostali, na własne żądanie, do odpowiedzialności sądowej.

Francja.

* (Kwestja meksykańska). — Paryż, 10 stycznia. Monitor podaje wiadomości z Vera-Cruz z 14-go grudnia. Okazuje się z nich, że poruszenia wojsk francuzkich w rozmaitych prowincjach cesarstwa meksykańskiego mają charakter nie tyle działań wojennych, ile przygotowań do powrotu do kraju.

* (Konferencja europejska). — Nord z d. 12 b. m. pisze: „Główny redaktor dziennika Presse zamieścił w ostatnim jego numerze długi artykuł, dosyć zawikłany w treści i pełen grubych omyłek, które na jego żądanie pośpieszmy wytknąć w krótkich słowach. Zakończenie tylko tego artykułu, dotyczącego zebrania się konferencji europejskiej dla uregulowania kwestji wschodniej, budzi rzeczywisty interes.“

Hiszpanja.

* (Spokojuść w kraju.) W Hiszpanji nie przestaje panować jak największa spokojuść. Prowincje są nie mniej spokojne jak i sama stolica. Listy z Katalonji donoszą, że środki przedsięwzięte przez rząd nie dotknęły niczyjej miłości własnej, pomimo ich gwałtowności bardziej pozornej niż rzeczywistej. Charakter legalny i konstytucyjny tych środków został należycie zrozumiany przez ludność. Oczekiwane są z ufnością przyszłe wybory. (La Fr.)

Niemcy.

* (Państwa południowo-niemieckie.) Korespondencje z Bawarii donoszą, że program księcia Hohenułobego staje się z każdym dniem jaśniejszym. Dążność tego programu zależy na sprzyjaniu ściślemu zjednoczeniu pomiędzy Niemcami południowymi i Niemcami północnymi, oraz na dojściu w każdym razie do zawarcia przymierza zaczepno-odpornego, któreby zostało pod przewodnictwem króla pruskiego. (La Fr.)

Portugalja.

* (Otwarcie kortezów). — W d. 9 stycznia nastąpiło uroczyste otwarcie posiedzenia kortezów. Król don Ludwik znajdował się na niem w towarzystwie swojego młodszego brata don Augusta, ministrów i wyższych oficerów koronnych. Trzecie to posiedzenie ciała prawodawczego przywiązywało do niedawnej wizyty monarchini królestwa sąsiedniego szczególniejszą wagę i oczekiwało z niecierpliwością słów króla. (La Fr.)

Prusy.

* (Księstwo laenburgskie. — Okręgi wyborcze.) Księstwo laenburgskie ustąpione zostało, jak wiadomo, królowi pruskiemu przez konwencję gasteńską za wynagrodzeniem dwóch milionów talarów. Ponieważ suma ta wypłaconą została z szkatuły króla Wilhelma, przeto rząd pruski nakłada pożyczkę krajową na to księstwo w wysokości powyższej sumy. Pytanie tylko czy mieszkańcy Lauenburga zgodzą się na taki układ. — Księstwo Szlezwińskie podzielone zostało na cztery okręgi wyborcze, z których każdy ma wyznaczyć jednego deputowanego do parlamentu związku północno-niemieckiego. Ludność księstwa jest na południu niemiecką, na północy duńską;

w takim razie zasiadałoby na ławie izby dwóch reprezentantów duńczyków z pochodzenia i języka, co nie mogłoby być przyjemnem rządowi pruskiemu. Dla uniknięcia tej niedogodności, gabinet berliński postanowił podzielić Szlezwig nie na cztery części, utworzone przez dwie linje przerywające się pod kątem prostym, ale na strefy obliczone według dowolnej długości. Tym sposobem w parlamencie pruskim zasiadać będzie jeden tylko skandynawczyk. (La Fr.)

Turcja.

* (Powstanie kandjeckie) nie zostało jeszcze wcale przytłumione; wiadomości ze źródła greckiego przedstawiają zwycięstwa, z których turcy przechwalają się, jako nieznaczne utarczki, które nie osłabiły bynajmniej powstania. (Nordd. A. Z.)

Korespondencje Dziennika Warszawskiego.

Lwów, 8 Stycznia *).

Borkowski i język wykładowy.

Dziwna zaprawdę rzecz! Hr. Borkowski, który dowodził na sejmie zeszlatorocznym, że pod względem tak etnograficznym jak i historycznym „nie ma Rusi”, zaśpiewał w tym roku, podczas rozpraw o języku wykładowym, całkiem inną śpiewkę, której wysłuchaliśmy pomimowolnie z uwagą. Oto są słowa hr. Borkowskiego: „Z przerwania naszej ciągłości historycznej wypływa, że w szkołach naszych należałoby uczyć wszystkich języków słowiańskich. Mojem zdaniem, językiem wykładowym w szkołach powinien być tylko język naukowy, a mianowicie w zachodniej części kraju język polski, we wschodniej zaś język ruski (Narodówka, przytaczając mowę hr. Borkowskiego, zamiast wyrazu ruski, postawiła wyraz moskiewski, którego mówca wcale nie użył), byle tylko nie był wykładowym językiem język ludowy, bo historia uczy, że gdy ludy europejskie kształciły swoje własne języki, to zarzucały języki ludowe, a za przewodników oświaty, brały języki obce, łaciński i grecki. W ich cieniu dopiero wyrastały języki wykładowe. Gdzie tylko używano języków ludowych, tam oświata postępowała zwolna i mozolnie. Rozpowszechnienie wiedzy było skazane na zatamowanie i tym sposobem postęp się opóźniał“.

Zastępuje także na uwagę następujący ustęp mowy hr. Borkowskiego, o znakach pisemnych: „Wymagania, ażeby używano cyrylicy a nie grażdanki, uważam za śmieszny napaść. Jak litery, których używają polacy, nie są polskie, ale łacińskie, tak też alfabet używany we wschodniej części kraju, nie jest właściwie słowiańskim, ale greckim. Cyrylika jest piśmem starem, niezgrabnem, podobnem do runów, grażdanka zaś jest cyryliką ociosaną i jako tako zaokrągloną“.

Dalej hr. Borkowski, mówiąc o niedogodnościach cyrylicy, obudził nawet wesołość z prawej, t. j. ruskiej strony sejmu.

Przytaczam jeszcze kilka z tej mowy konkluzji: „Z tego com powiedział wypływa, że w naszych szkołach wyższych i średnich powinno się zaprowadzać albo wszystkie, albo przynajmniej główne języki słowiańskie. Natomiast nie widzę przyczyny, dla czego język niemiecki ma być obowiązkowym (dla tego, że jest on w Galicji językiem państwowym; dla czego zaś język polski miałby być w Galicji wschodniej obowiązującym, tego w żaden sposób dowieść niepodobna, P. A.); owszem niechaj będzie wolnym przedmiotem, jakim bywają po wszystkich zakładach naukowych za granicą języki obce“.

Po tej mowie, z prawej, t. j. ruskiej strony, rozległy się brawa i liczne oklaski, podczas gdy z lewej strony i na galerjach panowała cisza.

Lwów, 8 stycznia.

Dziennik Lwowski. — Odpowiedź na odpowiedź Dziennikowi Lwowskiemu.

Dziennik Lwowski rozwija w N. 4 swego pisma pod rubryką: „Wybory do sejmu krajowego“ okólnik tajny, tylko naturalnie nie tak jaskrawo, a wynurzając reprezentacji minionego sejmu swoje niezadowolone, powiada, że nieodpowiednia ta reprezentacja oprócz złej administracji i podwyższenia podatków, nic innego nie zdołała. (Zgadza się w tym względzie zupełnie z Dziennikiem Lwowskim; lecz pytanie dla czego właśnie rusinom podobne zapatrywanie się na czynności większości sejmowej za złe brano, zwiąc to tendencyjnym kłamstwem?)

Z całego tego artykułu pokazuje się zresztą dość dobitnie, że Dziennik Lwowski jest organem ultrasów polskich; gdyż prawie w każdym artykule występuje przeciw arystokracji; i tak nadmieniając, że w wschodniej Galicji zaściankowe dotychczas przewa-

żały wpływy, powiada między innymi: „Gospodarowaliśmy po szlachecku, więc i reprezentacja wypadła „przeważnie — szlachecka; — głosy dawano temu, który był zamożniejszy, lub gościnnością zjednać sobie „umiał serca wyborców.“ Pan Osiecki należał w roku 1863 do partji czerwonej, toż samo i p. Gromann, nie dziw więc, że i Dziennik w tym duchu redagują, bo co się tyczy p. Stupnickiego, który jako odpowiedzialny redaktor tego pisma figuruje, można tyle powiedzieć, że do redagowania go nie ma on bynajmniej czasu, jeżeli musi pełnić służbę prawdziwego parobka, odbierając z poczty dzienniki i listy.

Dziennik Lwowski, w odpowiedzi swej na korespondencje moją zamieszczoną w N° 5 Dziennika Warszawskiego, w której donosiłem o tajnym tegoż okólniku, wzywa, by doniesienie o tyle sprostować, iż okólnik ów był wprawdzie rozesłany; lecz podług redakcji tego dziennika, nie był on tajny, tylko jawny (?). Chętniebym temu uwierzył, gdyby niezachodziła w tem ta mała okoliczność, iż okólnik ten, aby został rzeczywiście jawnym, musiałby najpierw przejść zwykłą drogę cenzurową która u nas żadne podobne progamy od tego nie uwalnia, powtóre byłby równocześnie z rozesłaniem onegoż do stronników politycznych jak się Dziennik wyraża, toż samo i w dzienniku w całej swej osnowie zamieszczonym, gdyż redakcji przecież na tem bardzo wiele zależy, ażeby jak się sama w tym okólniku wyraża, jak najbardziej rozpowszechnionym być mógł; — lecz ponieważ tych dwóch warunków niedopełniono, a nadto p. Poremba, u którego się dziennik drukuje, drukowania onegoż z powodu jego zanadto jaskrawej treści podjąć się nie chciał, — zdaje mi się podobne żądanie sprostowania, nadzwyczaj dziwnem i kategorycznym, a sama redakcja przyzna nareszcie, że sprostowanie to nie byłoby niczem innym, jeno potwierdzeniem tego, co już w korespondencji powyż ogłoszonej donosiłem.

Zaprzeczenie zaś, iż redakcja listów tych nie udziela „dawnym komisarzom rządu mistyfikacyjnego“ z tej przyczyny, że tej godności rządowej nikt w Galicji nie piastuje, jest troszkę za śmieszne; bo jeżeli pisałem, że „dawnego“, samo przez się się rozumie, że nie wspominałem o terażniejszości; chociaż chcąc prawdę powiedzieć, funkcjonują ci sami komisarze do dziś dnia, tylko z tą różnicą, że nie mają mandatów zaopatrzonych pieczęcią z godłem „orła i pogoni“; lecz pełnią obowiązek ten na własną rękę. Ponieważ zresztą redakcja Dziennika Lwowskiego składa się z samych osób, które w roku 1863 toż samo rząd mistyfikacyjny tworzyły, i agitują teraz z powodu nadchodzących wyborów, ażeby tylko takich wybierać, którzy się odznaczili w różnych ruchach rewolucyjnych i teraz się nie zrażą tą drogą do wyswobodzenia Polski krocząc, trudno inaczej powiedzieć, jak tylko, że marzeniem redakcji jest: „Polska w granicach z roku 1772“, gdyż wiem, że to jest oraz hasłem do wyzyskiwania bardzo maluczkiej już dziś liczby łatwowiernych. Zdaje mi się, że wyjaśnienie to będzie dostatecznem dla redakcji Dziennika Lwowskiego.

Paryż, 7 stycznia. (*)

P. Ponsard. — Hrabia La Rochejaqueleyn. — P. Ganesco. — Memorial diplomatique. — „Montemayor“. — Wypadek w Calais. — Cesarzowa Karolina. — Tron hiszpański.

Marszałek Vaillant na Nowy rok, przysłał p. Ponsardowi nominację na bibliotekarza w pałacu aux Elysees. Autor „Lukrecji“ już pobiera pensję z ministerstwa oświecenia publicznego.

Ponieważ o wszystkich mężach stanu sądzą najrozmącej w świecie, to i o hr. La Rochejaqueleyn powiadają, że otrzymywał płacę od Rosji. Znalaziono u niego medal za turecką kampanję 1828 r.

P. Ganesco oświadcza, że wyrzeka się polityki i literatury. Była to sława uzurpowana. — Memorial diplomatique skazany przez sąd poprawczy za obrazę króla pruskiego, apelował od tego wyroku, a sąd wyższy uniewinnił go, i skazał ambasadę pruską na zapłacenie kosztów. Sztuka Leona Gozlan „Hrabia Montemayor“ z powodzeniem przedstawiana jest w theatre Ambigu. Nieboszczyk zawsze miał dowcipne słówko dla swych przyjaciół, a dramat ten jest jego ostatniem słowem. Cesarz z Cesarzową prawie co wieczór bywają w teatrze. Bardzo przyklaskiwali amerykańskiej aktorce w teatrze Porte St. Martin, a potem byli w Opera Comique.

Wiele mówią u nas i nie bezzasadnie o tem, że nikt nie ośmiela się ruszać martwego ciała z obawy odpowiedzialności, nawet wtedy kiedy można uratować życie ginącego. W tych dniach w Calais zdarzył się wypadek, dowodzący, że oświata nie daleko zaszła we Francji. Niemłoda kobieta powiesiła się, policjant ją oderznął, a ponieważ jeszcze żyła, za-

*) List ten wzięty jest z Warsz. Dniw.

(*) List ten wzięty jest z Warsz. Dniw.

niósł ją do blisko leżącego domu, aby ją ratować, ale ani tam, ani u sąsiadów nie chiano jej wpuścić, mówiąc że to przyniesie nieszczęście lokatorom, a kiedy umierającą przyniesiono do biura policji, było już zapóźno i nie można było jej odratować.

Zdrowie cesarzowej Karoliny polepsza się, odkąd dowiedziała się, że jej małżonek trzyma się na tronie, a szambelan hr. Bombelles który przybył tu na spotkanie Maksymiljana, udał się do Miramare.

W Madrycie magistrat usprawiedliwia rozwiązanie kortezów. Tu jedni mówią że tron hiszpański przejdzie do domu portugalskiego, inni zaś myślą, że do stanie się cesarzowej Eugenji.

K.

Spółeczne życie w Warszawie. (*).

Pod tym tytułem ukazał się w N. 329 St. Pet. Wied. artykuł (pierwszy), poświęcony ocenie niektórych faktów życia miejskiego w Warszawie. Oddając zasłużoną sprawiedliwość trafnym obserwacjom i mistrzowskiemu przedstawieniu, uważamy jednocześnie za możliwe, wskazać niektóre nieznaczne niedokładności i braki w przedmiotach, których dotyczy artykuł. Tak na przykład, w jednym miejscu jest powiedziane, że w Warszawie „nie ma ani ciągłego targu w ścisłym znaczeniu tego słowa, ani piwnic zabezpieczających do pewnego stopnia zachowania artykułów żywności w świeżości, bez psucia się.” Co się tyczy piwnic, myśl autora wypowiedziana jest nie dosyć jasno. Jeżeli autor miał na myśli piwnice, jako konieczną przynależność każdego mieszkania, to oświadczenie wyraźnie opierało się w braku ogólnych obserwacji, na pojedynczym fakcie należącym do wyjątków. Ze tutejsze mieszkania, po większej części budują bez żadnego względu na potrzeby i wygody mieszkańców, że brak w nich oddzielnych wygódek i waterklozetów, kamiennych lub żelaznych schodów, oświetlenia gazem, przeprowadzenia wody, — to niestety jest faktem niewątpliwym, ale przy wszystkich tych wadach mieszkań, piwnice, według stale istniejącego zwyczaju, stanowią nieodłączną przynależność prawie każdego mieszkania. Dla przekonania się o tem dość jest zajrzeć do pierwszego lepszego numeru *Kurjera*, lub przeczytać pierwszą lepszą kartę na bramie, a tam, jeżeli mieszkanie nie jest kawalerskie, zawsze dodane jest „i piwnica”, — tak że co do tego przynajmniej nie możemy się uskarżać.

Nie słuszną jest także uwaga, że nie ma w Warszawie ciągłego targu i że „targ artykułów żywności odbywa się raz w tydzień, w piątek, na dwóch placach miejskich: za żelazną Bramą i na Starem Mieście.” Naprzód nie wspomniano tu jeszcze o dwóch targach, na Ordynackim i na placu koło kościoła św. Aleksandra, potem na wszystkich tych placach targ odbywa się i we wszystkie inne dni tygodnia, przy tem wszystkimi bez wyjątku produktami, tak samo jak w piątek, tylko w zmniejszonym rozmiarze, w skutku czego trzeba chyba tylko dopłacać jaki zbyteczny grosz; także nie odznaczają się, jak powiada wspomniany artykuł, nie-piątkowe targi, wątpliwą dobrocią przedmiotów, które w te dni, tak samo jak w piątki, dostawiane są w znacznym rozmiarze ze wsi.

Co do cen mieszkań, artykuł powiada, że według istniejącego w Warszawie porządku, każdy właściciel w końcu roku składa do magistratu wykaz mieszkań w swym domu, z oznaczeniem stanowczo rocznej ich ceny, i tym sposobem nie ma prawa w ciągu roku powiększać swym lokatorom komornego. Należy zauważyć, że chociaż taki porządek istnieje i według przepisów jest wymagane, żeby lokale były wypisane w odpowiednich rubrykach przez lokatorów własnoręcznie, lecz dokument ten, po większej części, pozostaje *tajemnicą kancelaryjną*, i lokatorowie nie na tem nie korzystają (*). W ogóle nie ma tu wyraźnych przepisów prawa, faktycznie ograniczających samowolność właścicieli domów, i mają oni wolność bez ograniczenia, podwyższania komornego, nie tylko co pół roku, lecz nawet co kwartał. Moglibyśmy wymienić kilka mieszkań, w których komorne w ciągu trzech lat podkoczyło o drugie tyle. Ponieważ podwyższenie komornego odbywa się niewielkimi dodatkami, to w ciągu tak krótkiego czasu, niewątpliwie trzeba było rozdrobnionych terminów dla zaokrąglenia korzystnej cyfry, co też osiągnęte jest dzięki warszawskim kwartałom.

Można tu otrzymać za umiarkowaną cenę mieszkania w nowo budujących się, jeszcze nie zupełnie ukończonych domach, gdzie zysk na czasie i same za-

mieszkanie domu, jest prostym interesem właściciela domu; ale i to jest złudzeniem i łapką na ludzi dążących do oszczędności, bo skoro tylko w ciągu pół roku nowy dom cudzem drzewem i zdrowiem osuszy się, właściciel naznacza zaraz zwykłe warszawskie ceny swym lokatorom, którzy są chyba stratni: wydatek na osuszenie lokalu został zrobiony, a przeniesienie się także połączone jest z znacznymi kosztami; tym sposobem chcąc nie chcąc trzeba przyjąć wole gospodarza domu.

Jest jeszcze jeden rodzaj krzyżującej samowolności właścicieli domów, ciążącej na lokatorach, na co chcielibyśmy zwrócić uwagę. Mianowicie są to warunki układanych przez właścicieli domów kontraktów. Tu w istocie uderza wyrafinowana drobiazgowość, z jaką przewidziane zostały wszystkie wypadki dla zabezpieczenia kieszeniowych właściciela; nie dość na tem, postawione są tak nieokreślone i dwójznaczne punkta, na zasadzie których ma on całkowitą możliwość pociągnąć do odpowiedzialności lokatora, za takie wypadki, w których, w istocie, ten ostatni może być zupełnie niewinnym. Godnym jest uwagi, że kontrakt oznacza się zupełnym brakiem warunków, zabezpieczających lokatora od pretensji gospodarza domu. Powie kto może, iż podobnego kontraktu można nie przyjąć, to prawda; ale gospodarz ma przysposobione raz na zawsze, sta drukowanych blankietów z pustymi miejscami na nazwisko lokatora i te to blankiety przedstawiane są do podpisu każdemu nowemu lokatorowi. W razie oporu, interes z właścicielem domu nie dochodzi do skutku i bardzo słusznie powiada on, że jeżeli nie ty, to kto inny znajdzie się na twe miejsce. Wypisujemy dla przykładu, kilka warunków z podobnego kontraktu: Lokator obowiązany jest płacić komorne kwartalnie z góry, w przeciwnym razie gospodarz ma prawo (?) zabrać jego rzeczy. Jeżeli lokator dla osobistej wygody, porobi w mieszkaniu reperacje, przerobienia, a także ulepszenia, albo przytwierdzi co do ściany lub drzwi, albo wbije gwoździ, to powinien to wszystko pozostawić w lokalu, bez wynagrodzenia ze strony właściciela domu. Zabrania się bez pozwolenia gospodarza, żadnych nowych osób nie przyjmować na mieszkanie, i ani w całości, ani w części lokalu swego wypuszczać w najem. Gdyby przez nieostrożność służby powstał pożar, to lokator za wynikłe ztąd straty odpowiedzialny jest osobą i majątkiem. Lokator obowiązany jest ścian nie psuć gwoździami, nie wycierać ich i nie walać. Wymówić lokal powinien na trzy miesiące przed upływem terminu kontraktu i t. d. Tym sposobem lokator jest zupełnie w rękach gospodarza i w razie pożaru naprzykład, przez nieostrożność służby, ma przypłacić całym swym mieniem, a nawet wolnością; za każdą plamę, za każdy gwoździ wbity w ścianę, gospodarz, według warunków kontraktu, może się przyczepić do lokatora i coś od niego zyskać. Jakież kryzysy przedstawia kontrakt dla lokatora? Tyle a tyle pokoi, z takimi przynależnościami — i więcej nic. Taki dokument z powodu swej nieprawości, z łaje się niemożliwym, — a jednak obecnie mamy go w rękach. Tu samo przez się rodzi się pytanie: czy podobne blankiety kontraktów, przed wydrukowaniem nie podlegają przejrzaniu, jeżeli nie przez cenzurę, to przynajmniej przez policję? A ta droga, przy pewnej troskliwości władzy o interesa lokatorów, mogła by dość skutecznie doprowadzić, do zabezpieczenia lokatorów od despotyzmu właścicieli domów.

Należałoby pomiędzy innymi zwrócić uwagę na uciążliwe wymaganie opłaty komornego kwartalnie z góry. Wiadomo, że urzędnikom wypłaca się pensja miesięcznie; tak samo otrzymują pieniądze na kwatery (choć zapewne nieodpowiednie obecnym cenom) wojskowi. Dla czego by nie zobowiązać właścicieli do zastosowania się do tego ogólnego porządku? Byłoby to dla ludzi niezamożnych, to jest ogromnej wielkości, prawdziwym dobrodziejstwem.

Przysposobienie broni przez rewolucjonistów podczas powstania. *)

(Artykuł rzuci i ostatni).

Ustanowienie urzędu kontrolera broni. — Stronnictwo Chmielińskiego obejmuje wyższy zarząd w swę ręce. — Ludwik Mierosławski główny organizator. — Ucieczka z królestwa polskiego Chmielińskiego i jego towarzyszy. — Romuald Traugut. — Rozporządzenia tego ostatniego o przywozie i kupnie broni. — Kradzież. — Ustanowienie organizatorów granicznych. — Ilość broni znajdująca się w zagranicznych składach w początku 1864 roku. — Konfiskaty poczynione w Austrii. — Aleksander Biernawski i Wacław Przybylski sprzedają na swą korzyść 5,000 sztuk karabinów. — Działania Kurzyny. — Paryżki komitet reprezentacyjny. — Konfiskaty broni w kraju w 1865 roku.

Poprzedzający artykuł mógł przekonać czytelników po pierwsze, o tem, że operacje co do kupna broni były ogromne; powtóre, że większej części działań

*) Artykuł ten wzięty jest z *Warsz. Dnew.* (Patrz *Dzien. Warsz.* Nr. 5, 6, 7, 8, 9 i 10).

wysyłanych w tym celu za granicę członków organizacji towarzyszyły znaczne kradzieże pieniędzy; po trzecie, że pomimo tych okoliczności, w sierpniu 1863 r., w różnych miejscach za granicą były znaczne składy broni; i na koniec, po czwarte, że w miarę przedsięwzięcia przez rząd środków represyjnych w królestwie polskim, przywóz broni stał się utrudnionym, w skutku czego bunt znacznie osłabł.

W tym czasie członkowie rządu narodowego, bardziej niż przedtem stracili wiarę w własne siły, a zarazem nie przestali jeszcze łudzić się nadzieją na pomoc zagraniczną, która, według ich rachub, miała być udzielona Polsce na wiosnę następnego roku. Uniesiony tem oczekiwaniem i widząc ogromne straty wynikające z konfiskowania przywozowej do królestwa polskiego broni, członek rządu kierujący wszystkimi sprawami, Karol Majewski, wydał rozporządzenie, żeby znajdująca się w składach broni nie była nikomu wydawana, ponieważ zamierzał uzbroić nią na wiosnę polski korpus, mający sformować się na pierwszą wiadomość o pomocy zagranicznej. Takie położenie wyczekujące, nie podobano się wielu; gorętsi podżegacze domagali się dalszego prowadzenia zbrojnego powstania, a tymczasem widząc że nawet przywóz broni do kraju został wstrzymany, zaczęli silnie szemrać i żądać wyjaśnień od członków rządu narodowego. Rozpoczęte ruchy przepowiadały walkę, a dla tego chcąc choć czemkolwiek zająć wzburzone umysły, oprócz tego roztrząsnąć ciągłe skargi zanoszone przez zagranicznych agentów kupna broni na komisję leodyjską i wzajemnie, na koniec sprawdzić środki bojowe jakimi mógł rozporządzać rząd narodowy w razie rozpoczęcia na wiosnę nowego wzmocnionego ruchu, — ten ostatni wyznaczył mieszkańca Warszawy, Jana D., na głównego kontrolera broni za granicami Rosji, i w końcu sierpnia wysłał go za granicę z tajnymi instrukcjami. Ten ostatni naprzód obejrzał wielki skład, zawierający 13,000 karabinów w Lipsku (*), doniósł rządowi narodowemu, że wszystka ta broń na nic się nie zda i że w Dreźnie zamiast broni, złożone są jakieś rury gazowe. Dowiedziawszy się o takim doniesieniu, członek komisji leodyjskiej, Guttry, rozpoczął proces z dostawcą tej broni Lemaire'm. Wkrótce sprawa ta stała się głośną, i ze strony organizacji wysłani zostali specjaliści, którzy, obejrząwszy broń, uznali ją pod każdym względem zadowalniającą. Jakie względy skłoniły D., do takiego czynu, pozostaje dla nas niewiadomem. Niektórzy mówią, iż uczynił to z namowy rządu narodowego dla tego, aby gorętsi podżegacze, dowiedziawszy się, iż broń na nic się nie zda, przestali nalegać na wprowadzenie jej do królestwa polskiego. Lecz czyn ten pociągnął silne niezadowolnienie, nie tylko przeciwko D., ale i członkom rządu narodowego, którzy wkrótce, w skutku różnych okoliczności, musieli się usunąć, oddawszy swą władzę i pieczęcie towarzyszom niepomaganego Ignacego Chmielińskiego, którzy wzięli najwyższy zarząd w swe ręce.

Zaledwie 5-go (17) września nastąpiła ta przemiana, a zaraz członkowie nowego rządu narodowego, wyznaczyli jednego z pośród siebie, mianowicie Stanisława Frankowskiego, na zawiadującego zagranicznymi składami broni. Pomimo otrzymanego w tym względzie rozporządzenia, członkowie leodyjskiej komisji broni, a za nią i podwładni jej ajenci, odmówili żądaniu Frankowskiego, aby mu złożyli sprawozdanie, wymawiając się tem, iż nieznanie im jest znaczenie przewrotu spełnionego w Warszawie. Członkowie nowego rządu narodowego, ciągle obstając przy swoim, przeznaczili jednego z swych bożków, Ludwika Mierosławskiego, na głównego wojennego organizatora za granicami Rosji, z oddaniem pod jego władzę komisji leodyjskiej i agentury wiedeńskiej. Były dyktator gorąco wziął się do rzeczy i zażądał, żeby wszyscy ajenci broni, w pewnym terminie osobście przybyli do niego do Leodjum, dla złożenia sprawozdania ze swych działań i pozostałych z kupna broni, wypłaconych im pieniędzy. Jak należy przypuszczać, Mierosławski chciał wyciągnąć korzyści ze swego przeznaczenia i zabrać pieniądze mogące na przyszłość zabezpieczyć jego byt w Paryżu, a oprócz tego pozwolić mu na rozpoczęcie wyrabiania na rozległą skalę, wynalezionych przez niego jakichś wozów, mających podczas walki grać rolę osobnych obwarowań. Dalej Mierosławski mianował Stanisława Olszańskiego, który natenczas zdołał uciec z więzienia, głównym inspektorem broni, i na koniec ustanowił nowy urząd wojennych granicznych organizatorów, którzy obowiązani byli, w przeznaczonych im rewirach, zawsze mieć zaopatrzone skład broni, znajdujący się pod zarządem zakupującego ją ajenta. Wydawanie tej broni i przewóz jej do Polski, powin-

(*) Kto je kupił i dostawił do Lipska, nie wiemy.

*) Artykuł ten wzięty jest z *Warsz. Dniew.*

(1) Dla wyjaśnienia, dodamy, że magistrat zbiera dane o wysokości komornego za czas przeszły, dla ustanowienia na przyszłość dochodu z domu, w interesie oznaczenia wysokości podatków, zupełnie nie troszcząc się o lokatorów.

